

תמר. אם תצלח המדיניות האיראנית וינהרו אליה חברות רב־לאומיות, התחרות כאן תלך ותצטמצם עוד יותר (צילום: בן יוסטר)

סאגת הגז: ובינתיים, באיראן / עו"ד ג'ק סמית

52 סיבות לאישור מתווה הגז

את המאגר היחיד הגדול של המדינה? כל מי שעניו בראשו מבין שפעולות מתנגדי המתווה מצליחות להרחיק את המועד שבו תתחיל מדינת ישראל לקבל הכנסות מתמלוגים ומס רווחי יתר מייצוא גז טבעי. בשנה האחרונה התווסף לנזק הישיר בדחיית הכנסות המיסוי ראש, נזק נוסף בדמות הפחתה אבסולוטית של הכנסות המיסוי מייצוא הגז בגלל ירידת מחירי הגז והנפט בעולם. לא ניתן להאשים אזרח מן השורה הנמשך להפגנות נגד מתווה הגז, תחת סיסמאות נכונות של מעצבי דעת קהל בדבר "גזל" ו"שוד" של אוצרות הטבע של המדינה. לעומת זאת, לאור המדיניות האיראנית המפוכחת והבוגרת בתחום האנרגיה, יש לצפות לפחות מחלק ממוליכי ההתנגדות למתווה הגז, לקצת יושרה אינטלקטואלית. אנו שומעים בקול תרועה רמה את התנגדותם של שורה של חברי כנסת מן האופוזיציה בכל הזרמנות נגד מתווה הגז. אבל איפה, למשל, קולו של יו"ר האופוזיציה ח"כ יצחק הרצוג? הרי הוא רוצה להיות ראש ממשלה – האם הוא מוכן לתת לאיראנים את הבכורה בתחום הגז והנפט?

שכן, שיהיה ברור, אם תצלח המדיניות האיראנית וינהרו אליה חברות רב־לאומיות שלהן מובטחים תנאים משופרים, החברות הללו לא יבואו למדינת ישראל בגלל אילוצים שהאיראנים יטילו עליהן או משיקולים פרקטיים שלהן עצמן. ולכן חוג החברות (שבלאו הכי די מוגבל) שיוכלו לחולל תחרות על ידי רכישת מאגר "כריש" ו"תנין" או את חלקה של "דלק" במאגר "תמר", ילך ויצטמצם עוד יותר.

בצד אובדן כל יתרון מול משקיעים ולוחות זמנים בפיתוח שדות גז מול איראן, המהלך האיראני מציב בפני הממשלה דילמה נוספת. בשנת 2012 חוקק חוק המאבק בתכנית הגרעין האיראני, המונע מחברות המקיימות קשרים עסקיים עם איראן להיות מעורבות בהשקעות במשק הישראלי. החוק הזה נשען ברובו על האיסורים שנכללו בהחלטות של האו"ם אשר הטילו סנקציות על איראן. כעת, כאשר הסנקציות של האו"ם מוסרות מחד, וחברות רבות בתחום חיפוש הגז ינהרו לקבל נתח מ-52 רישיונות החיפוש שמציעה איראן מאידך, כיצד תנהג מדינת ישראל אם בכל זאת תבוא חברה עם זיקה שיש לה או לספקים מהותיים שלה זיקה לאיראן? ●

בשבוע שעבר פורסם ב־Wall Street Journal כי איראן מציעה 52 רישיונות חיפוש חדשים בשטח המדינה, לחברות נפט בינלאומיות אשר ירצו לפעול בשטחה. בצד הכמות העצומה של רישיונות חיפוש המוצעים לשוק החלק המעניין בכתבה של ה־WSJ הוא שאיראן החליטה להציע למשקיעים תנאים משופרים על מנת לתמרץ אותם להשקיע במדינה.

אם מדינה רדיקלית כמו איראן מאמצת מדיניות רציונלית כדי לעודד את פיתוח נכסי הגז והנפט שלה, גם כאשר שטחה משופע במאגרי גז ונפט, מה הדבר אומר על מתנגדי מתווה הגז כאן, המקשים על חברות המבקשות להשקיע מיליארדי דולרים כדי לפתח את המאגר היחיד הגדול במדינה?

כדאי לציין כי עוד לפני הנפקת רישיונות החיפוש החדשים, איראן היא בעלת כמות מאגרי הגז הגדולה ביותר בעולם. כלומר, גם מדינה שהתברכה באוצרות טבע של גז ונפט מבינה שהיא צריכה לעשות את מרב המאמצים כדי להיות מקום אטרקטיבי המצדיק את ההשקעות האדירות שחברות רב־לאומיות צריכות לבצע בחיפוש והפקה של גז ונפט. אם מדינה רדיקלית כמו איראן מאמצת מדיניות רציונלית וסודרה כדי לעודד את פיתוח נכסי הגז והנפט שלה, גם כאשר שטחה משופע במאגרי גז ונפט, מה זה אומר על מתנגדי מתווה הגז, המבקשים להחמיר ולהקשות על החברות המבקשות להשקיע מיליארדי דולרים כדי לפתח